

Chân trời sáng tạo

© Greenpeace Việt Nam

**Dấu tích bãi cọc Bạch
Đằng**

Kim tự tháp Ai Cập

**Tượng đài bà mẹ VNQH
Nguyễn Thị Thứ**

**Hãy cho biết điểm giống nhau và khác
nhau của những hình ảnh trên?**

Chương 1

LỊCH SỬ VÀ SỬ HỌC VAI TRÒ CỦA SỬ HỌC

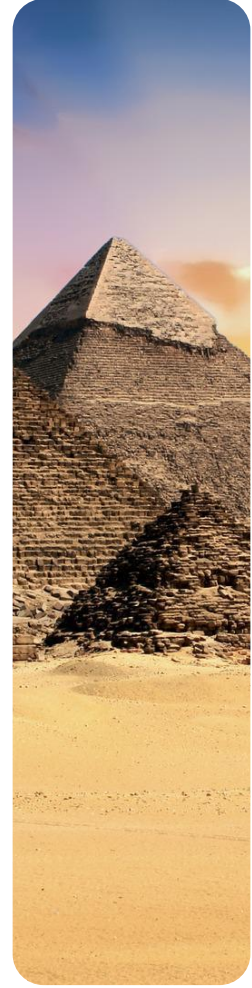
Bài 1

HIỆN THỰC LỊCH SỬ VÀ NHẬN THỨC LỊCH SỬ

Bổ sung câu chuyện thầy bói xem voi

I. LỊCH SỬ

Quan sát những hình ảnh sau và cho biết lịch sử là gì?

CHÙA DÂU

Thuộc tỉnh Bắc Ninh, là trung tâm Phật giáo
cổ xưa nhất Việt Nam

CỔ ĐÔ HUẾ

Di tích của một vương triều phong kiến Việt
Nam (triều Nguyễn)

VẠN LÍ TRƯỜNG THÀNH

Di sản lịch sử văn hóa của Trung Quốc
thời trung đại

KIM TỰ THÁP AI CẬP
Công trình kiến trúc cổ đại gần như
nguyên vẹn

LỊCH SỬ

```
graph TD; A[LỊCH SỬ] --> B[Lịch sử Là những gì diễn ra trong quá khứ gắn với con người và xã hội loài người]; A --> C[Hiện thực lịch sử là những gì diễn ra trong quá khứ, tồn tại khách quan]; A --> D[Nhận thức lịch sử là hiểu biết của con người về lịch sử, được tái hiện theo nhiều cách khác nhau];
```

Lịch sử Là những gì diễn ra trong quá khứ gắn với con người và xã hội loài người

Hiện thực lịch sử là những gì diễn ra trong quá khứ, tồn tại khách quan

Nhận thức lịch sử là hiểu biết của con người về lịch sử, được tái hiện theo nhiều cách khác nhau

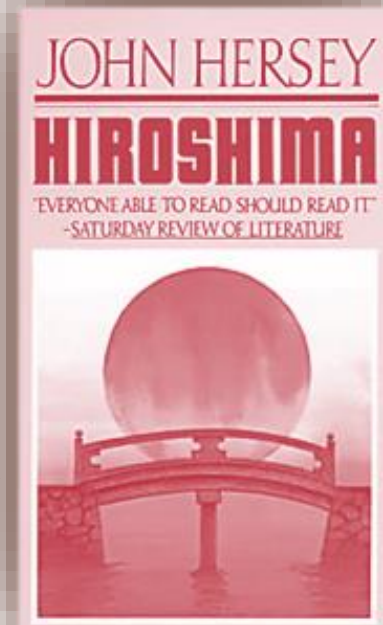
**SỰ KIỆN LỊCH
SỬ ĐÃ DIỄN RA**

**NGHIÊN CỨU
QUÁ KHỨ**

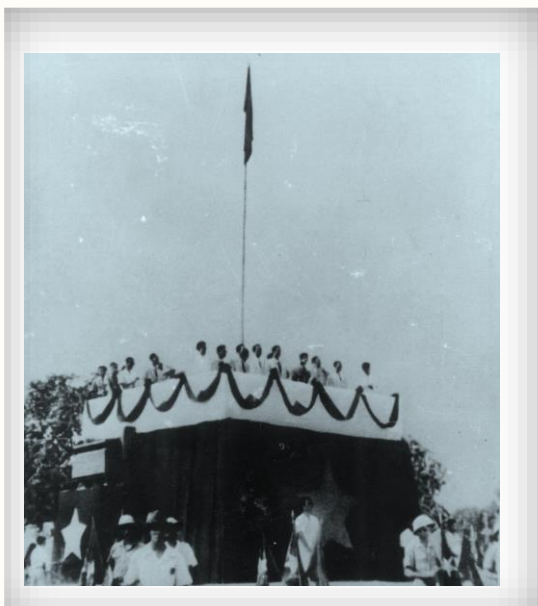
06 - 08 - 1945

**GHI CHÉP QUÁ
KHỨ**

HIỆN THỰC LỊCH SỬ

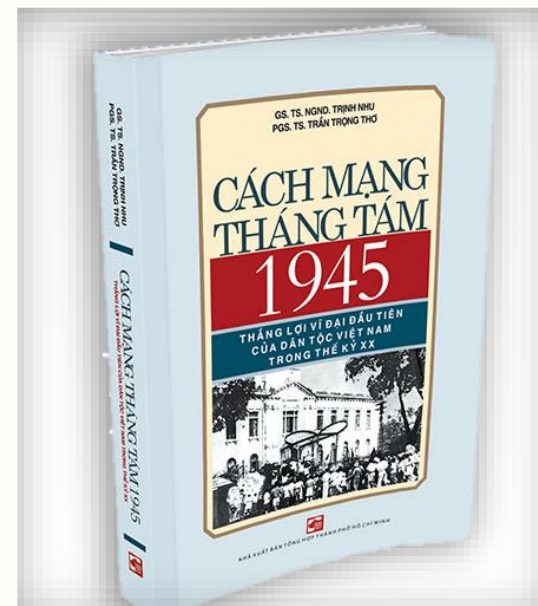
Là những gì đã **diễn ra** trong quá khứ, tồn tại khách quan

Chủ tịch Hồ Chí Minh đọc Tuyên ngôn Độc lập (2 – 9 – 1945)

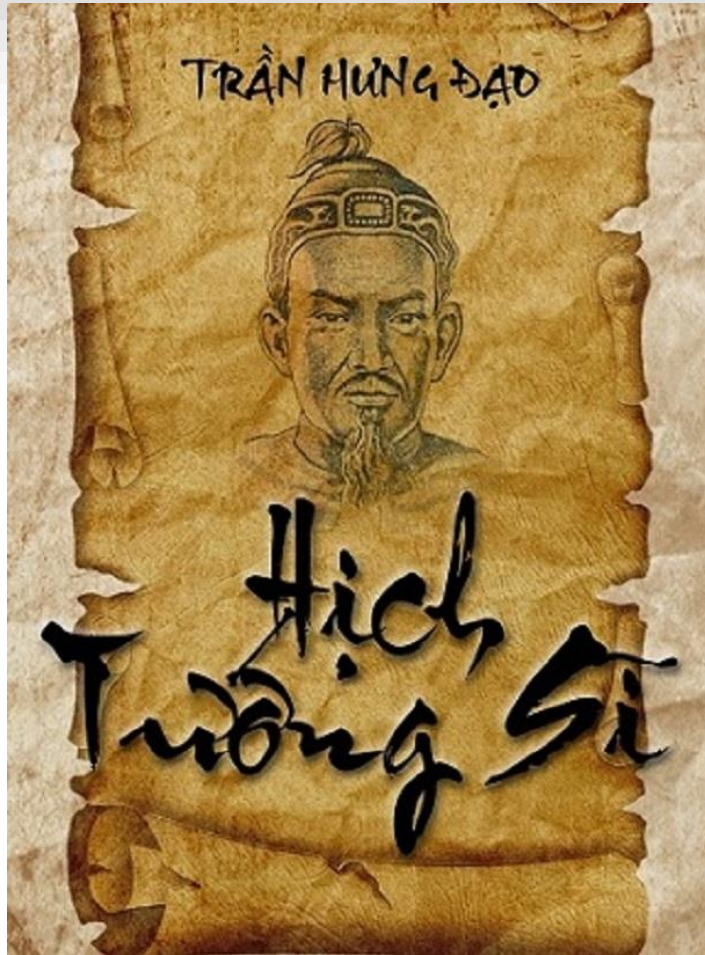
NHẬN THỨC LỊCH SỬ

Là những **nhận thức** của con người về những gì đã xảy ra

Cuốn sách viết về Cách mạng tháng Tám 1945

HIỆN THỰC LỊCH SỬ

Trần Hưng Đạo viết Hịch Tướng Sĩ

NHẬN THỨC LỊCH SỬ

Tượng Trần Hưng Đạo

HIỆN THỰC LỊCH SỬ

Trống đồng Đông Sơn (Bảo tàng lịch sử quốc gia)

NHẬN THỨC LỊCH SỬ

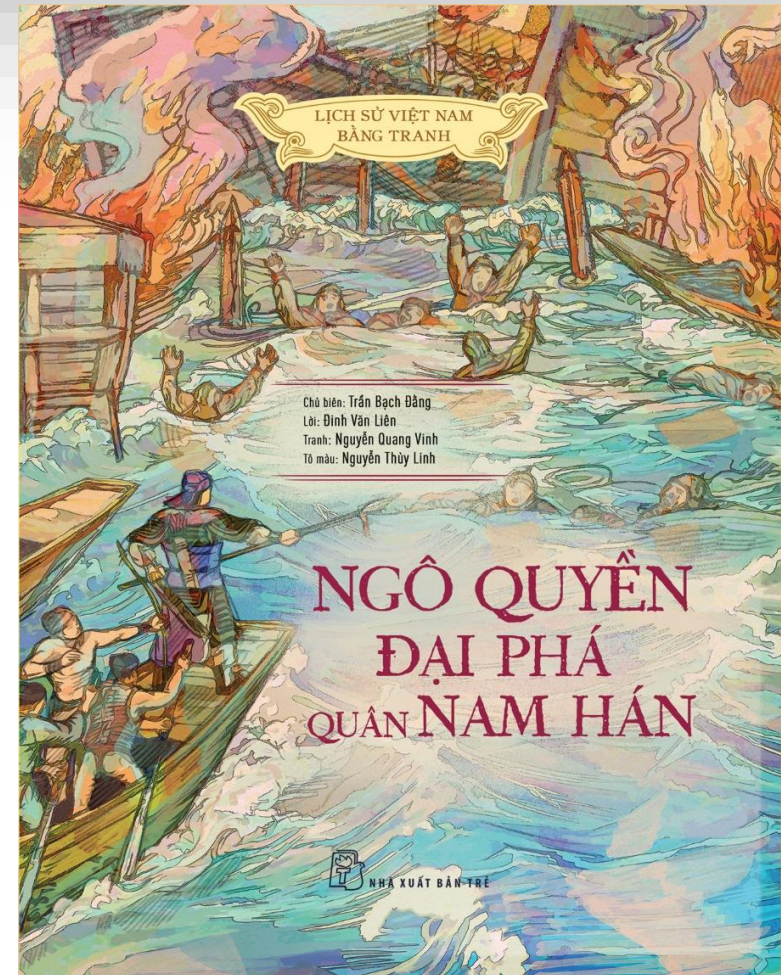
Sách viết về Trống đồng Đông Sơn

HIỆN THỰC LỊCH SỬ

DẤU TÍCH TRẬN BẠCH ĐẰNG

NHẬN THỨC LỊCH SỬ

SÁCH VIẾT VỀ TRẬN BẠCH ĐẰNG

II. SỬ HỌC

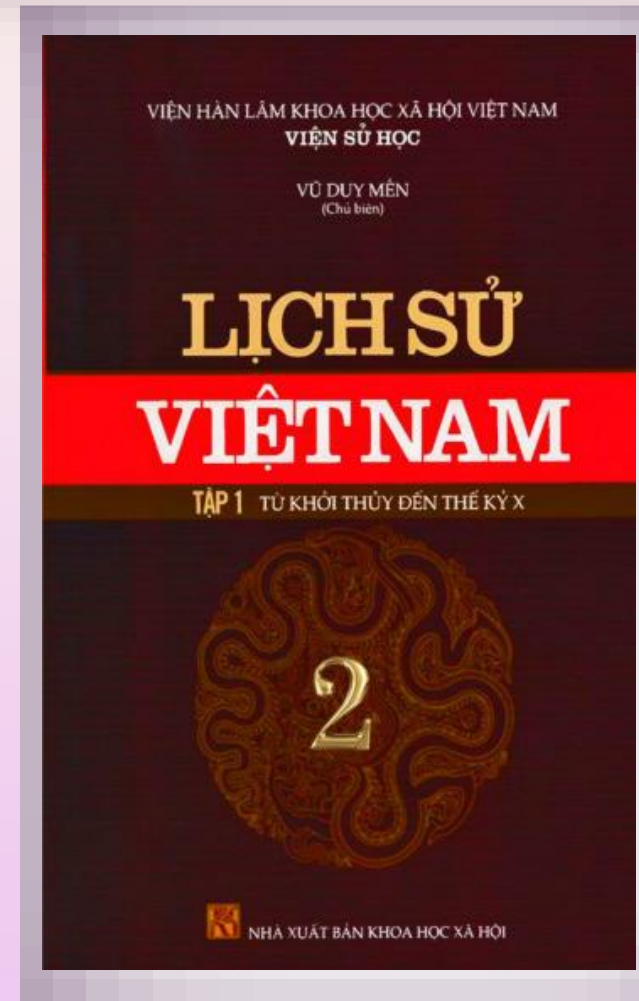
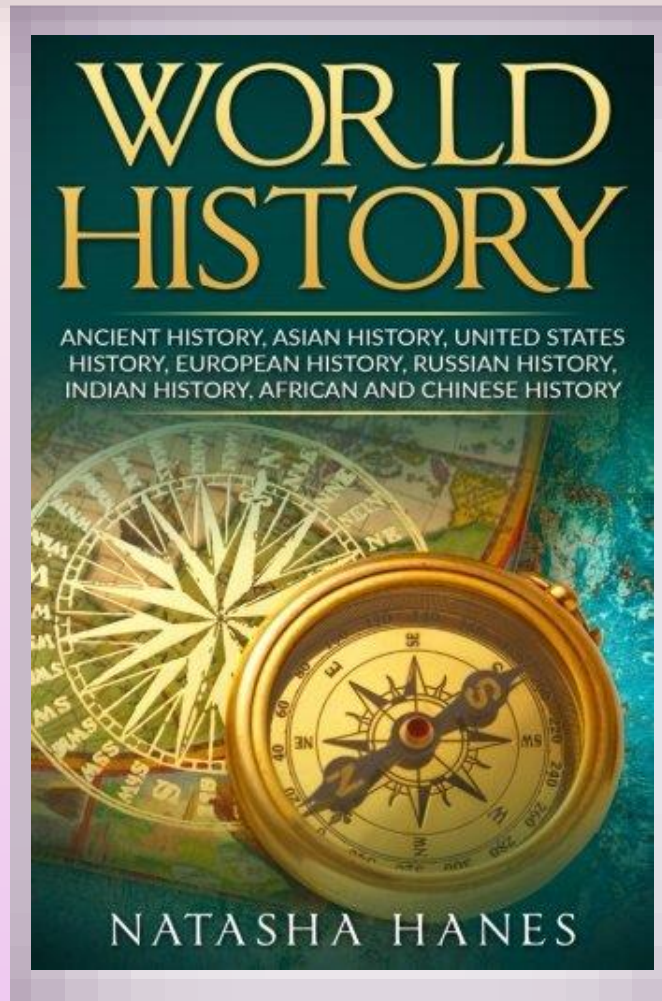
1. Khái niệm Sử học

Là khoa học nghiên cứu quá khứ của loài người nói chung hoặc của một quốc gia, dân tộc, địa phương, cá nhân con người nói riêng

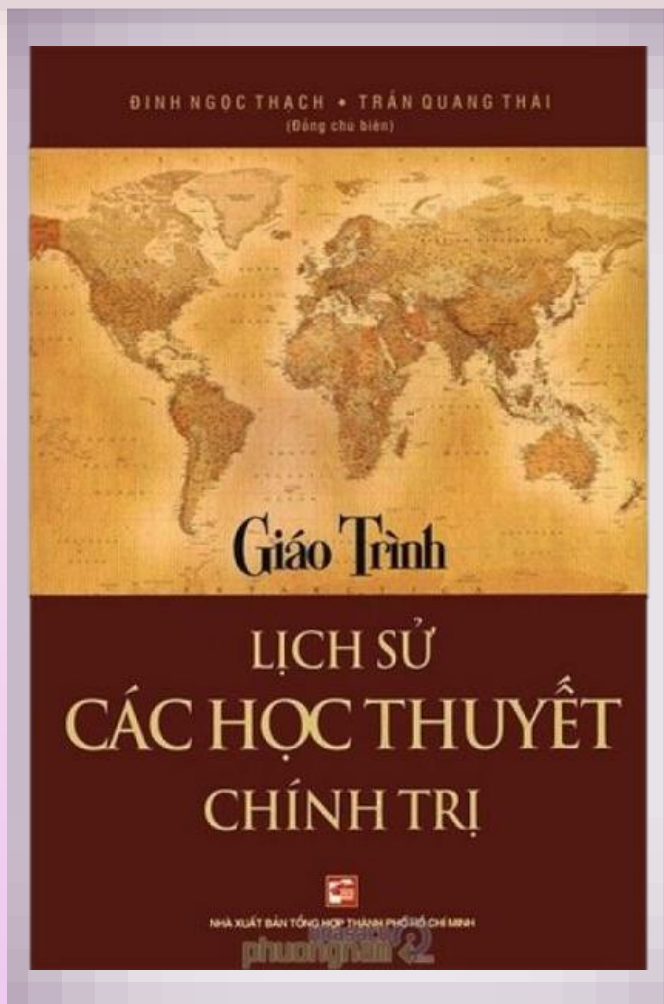
2. Đối tượng nghiên cứu của Sử học

**Quan sát những hình ảnh sau và
cho biết đối tượng nghiên cứu
của Sử học là gì?**

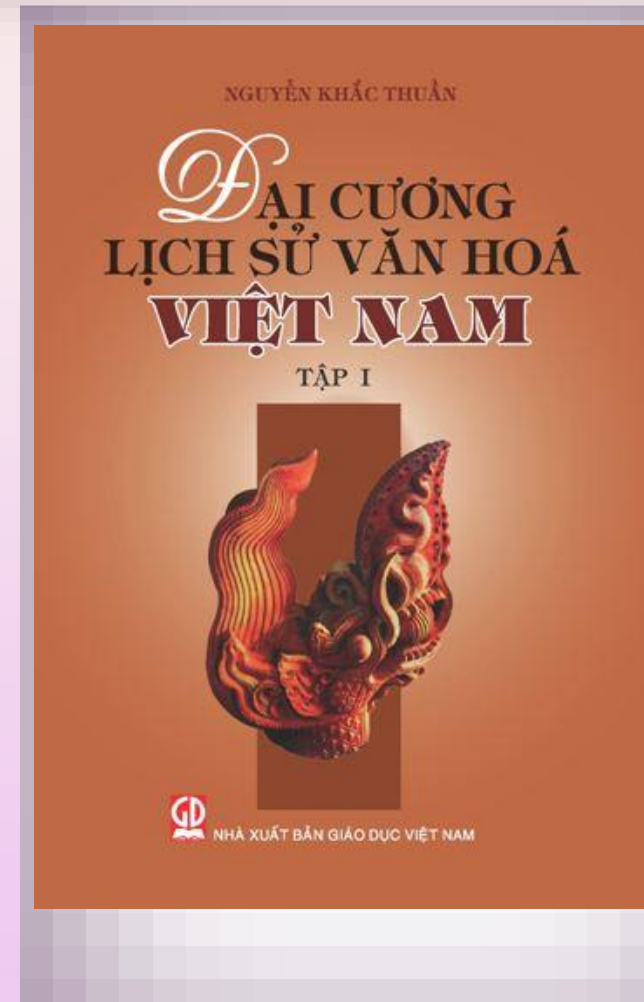
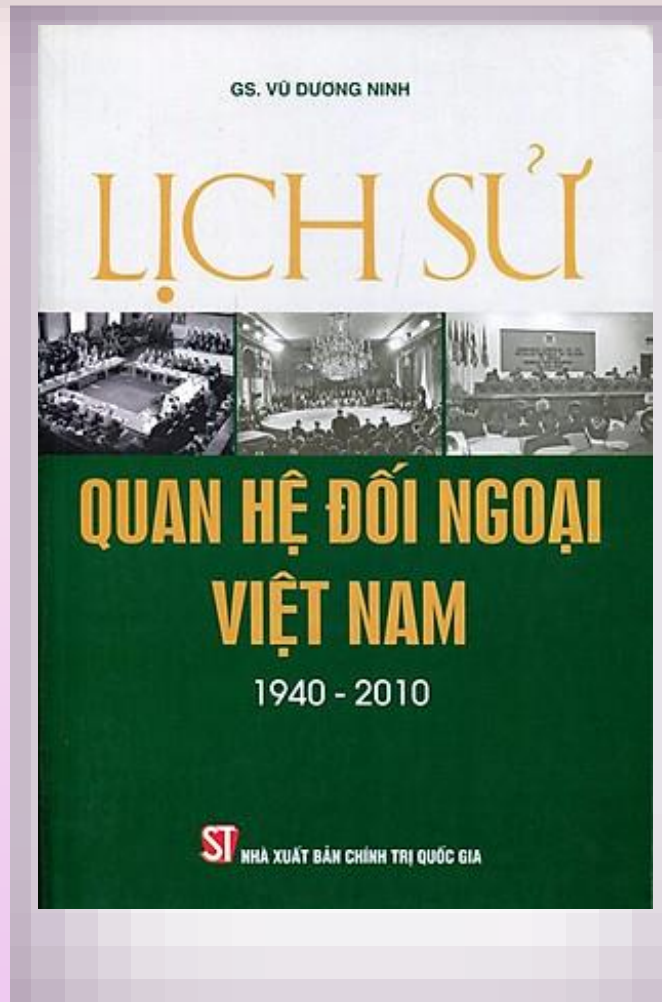
2. Đối tượng nghiên cứu của Sử học

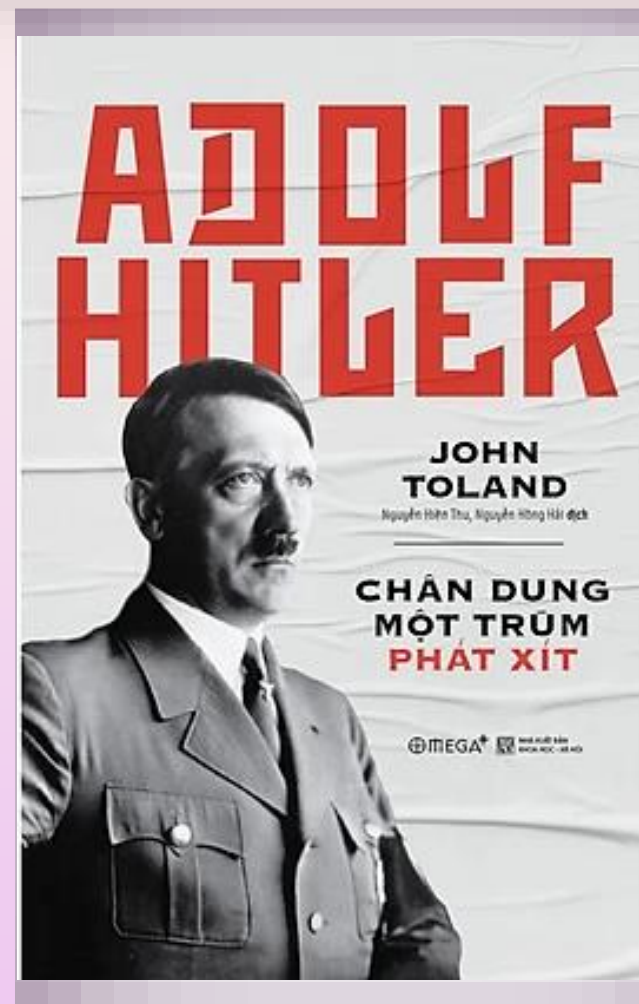
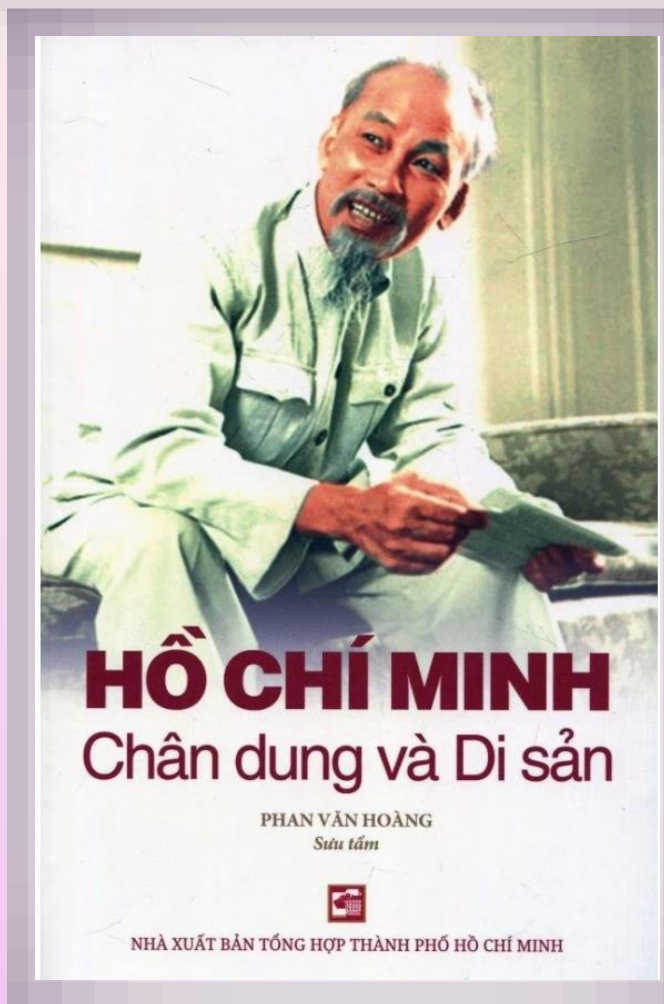
2. Đối tượng nghiên cứu của Sử học

2. Đối tượng nghiên cứu của Sử học

2. Đối tượng nghiên cứu của Sử học

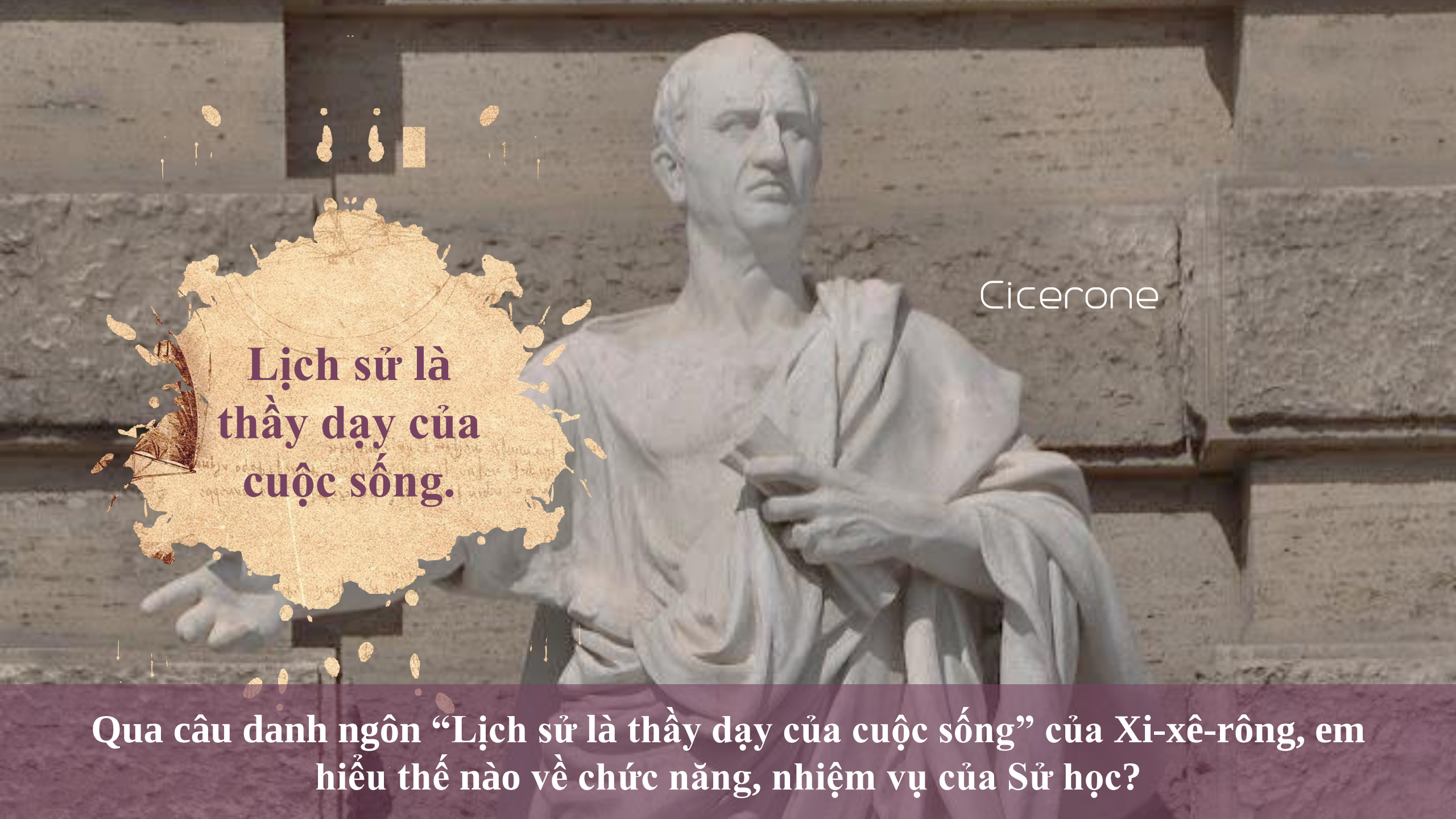

2. Đối tượng nghiên cứu của Sử học

3. chức năng và nhiệm vụ của Sử học

A marble statue of the Roman orator Cicero, seated and wearing a toga, set against a stone wall background.

Cicerone

**Lịch sử là
thầy dạy của
cuộc sống.**

Qua câu danh ngôn “Lịch sử là thầy dạy của cuộc sống” của Xi-xê-rông, em hiểu thế nào về chức năng, nhiệm vụ của Sử học?

Chức năng khoa học
(Khôi phục hiện thực lịch sử)

Chức năng xã hội
(phục vụ cuộc sống con người)

CHỨC NĂNG

SỬ HỌC

NHIỆM VỤ

Trang bị tri thức khoa học
(Giúp con người rút ra bài học từ lịch sử)

Giáo dục, nêu gương
(Hướng tới những giá trị tốt đẹp, tiến bộ và nhân văn)

3. chức năng và nhiệm vụ của Sử học

“Vì sao phải viết quốc sử? Vì sử chủ yếu ghi chép công việc. Có chính trị của một đời tất phải có sử của một đời. Mà sự ghi chép của sử giữ nghị luận rất nghiêm, tô điểm việc trí trị thì sáng tỏ ngang với mặt trời mặt trăng, răn đe kẻ loạn tặc thì ráo riết như sương thu lạnh buốt, người thiện biết thì có thể bắt chước, người ác biết thì có thể tự răn, quan hệ với chính trị không phải là ít. Cho nên mới làm ra quốc sử”.

(Bài tựa sách Đại Việt sử kí tục biên, Phạm Công Trứ)

4. Nguyên tắc cơ bản của Sử học

Khách quan

Trình bày lịch sử không định kiến, không thiên vị.

Trung thực

Tôn trọng sự thật lịch sử.

Tiến bộ

Góp phần xây dựng giá trị tốt đẹp

Toàn diện và cụ thể

Phản ánh đầy đủ, gắn với hoàn cảnh cụ thể

5. Khái quát về các nguồn sử liệu

Sử liệu là gì?

Các loại sử liệu

Các nhóm sử liệu

5. Khái quát về các nguồn sử liệu

Sử liệu là những thông tin của con người trong quá khứ được lưu giữ ở nhiều dạng khác nhau

Hai loại sử liệu

Sử liệu trực tiếp

Là sử liệu ra đời cùng thời điểm diễn ra sự kiện, hiện tượng được nghiên cứu, còn gọi là sử liệu gốc

Sử liệu gián tiếp

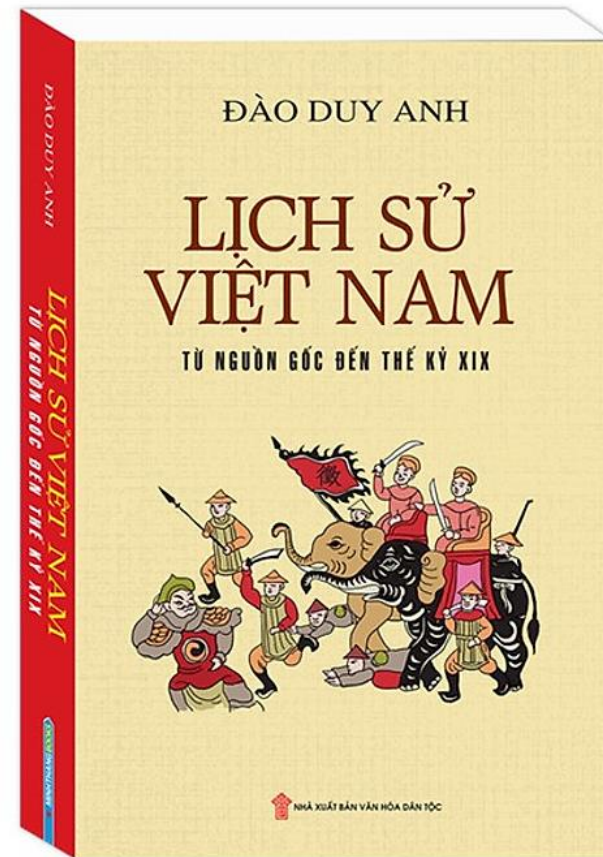
Là sử liệu xuất hiện sau các sự kiện, hiện tượng như: các công trình, tác phẩm, bài báo nghiên cứu về hiện tượng lịch sử, hồi kí,...

Sử liệu trực tiếp

Một trang Châu bản triều Nguyễn về thực thi chủ quyền tại quần đảo Hoàng Sa (Việt Nam), năm Minh Mạng thứ 18 (1837)

Sử liệu gián tiếp

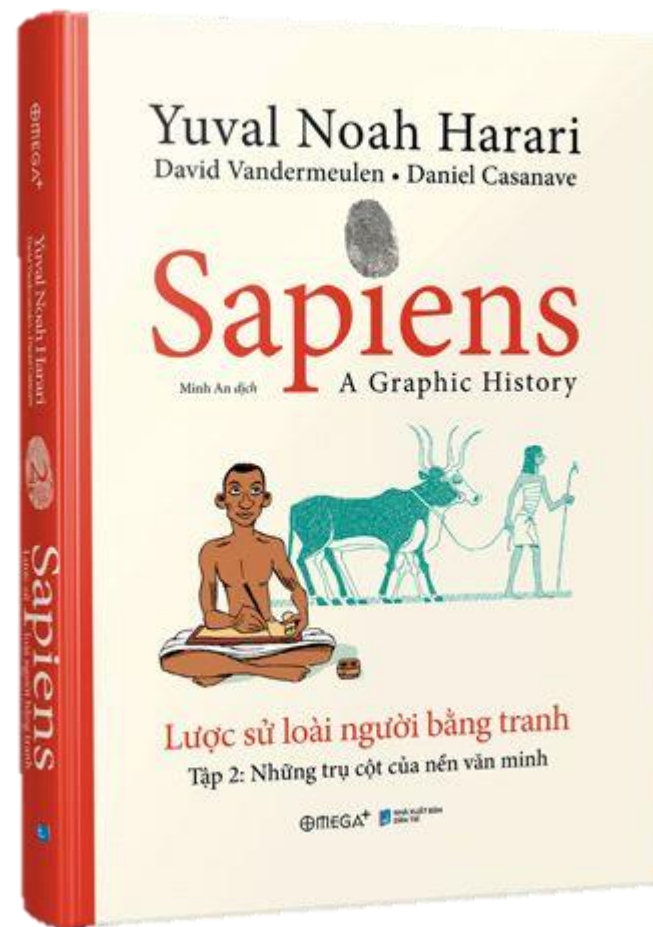
Trang bìa cuốn sách Lịch Sử Việt Nam từ nguồn gốc đến thế kỉ XIX

Sử liệu trực tiếp

Hóa thạch vượn người Lucy

Sử liệu gián tiếp

Bìa cuốn sách Lược sử loài người bằng tranh

Các loại hình sử liệu

1

Sử liệu thành văn

2

Sử liệu truyền miệng

3

Sử liệu hiện vật

4

Sử liệu kĩ thuật đa phương tiện

Sử liệu thành văn

Điện mật của Đại tướng,
Tổng tư lệnh Võ Nguyên
Giáp gửi các đơn vị tham gia
chiến dịch giải phóng Sài
Gòn – Gia Định ngày 7 – 4 –
1975 (Bảo tàng Lịch sử Quốc
gia)

Họ tên: Trần Văn Hùng
 Ngày sinh: 09/05/1974
 Nơi sinh: Thị trấn Hùng Sơn, Huyện Võ Nhai, Tỉnh Thái Nguyên
 Nghề nghiệp: Thợ may

ĐIỆN MẬT ĐI

Độ dài: 450/00
 Số lần: 450/00
 Lưu địa: _____

... là nhân viên cấp 1, không bị mất không đủ và đủ 50% lương
 ... làm việc điện và không vào chấp hành trở không phải biến người
 không có trách nhiệm. Có biên nhập vào nội cho Cơ yếu

... BT 554 t ... hiện tại ...
 ... các f. các đoàn biết khi bị ...
 ... tiền lương ... (SSS ...)

 ... VN 11.

Mẫu lệnh

1) Thân tộc, thân tộc họ nhà, tảo bạo, tảo bạo
hơn nữa, trong họ cũng phải tảo bạo, xóc lỗ huyệt.
Trên, giải phóng miền nam. 2) Giải pháp vô tận, không
2) Trong đất tất nhiên đều đang viết, diên, di.

Kari

Sử liệu truyền miệng

Bấy giờ, dân trên núi xuống nước đánh bắt cá thường bị thuồng luồng gây thương tổn, bèn cùng nhau tâu việc ấy với (Lạc Long Quân).

Vua nói: Các giống ở trên núi khác với các loài ở dưới nước. Các loài ở dưới nước chỉ ưa những gì giống với mình và ghét những gì khác mình, vì vậy, ta mới bị gây hại... vua bèn ra lệnh cho ai nấy cũng phải lấy màu xăm hình thủy quái vào người. Từ đó, dân không bị thuồng luồng gây thương tích nữa. Tục vẽ mình của dân Bách Việt bắt đầu có kể từ đây”.

Sử liệu hiện vật

THẠP ĐỒNG ĐẠO THỊNH

(Văn hóa Đông Sơn) có niên đại
cách ngày nay 2500 – 2000 năm

Sử liệu kĩ thuật đa phương tiện

**Ga-li-lê bị đưa ra xét xử trước tòa án Giáo hội năm 1633
(tranh vẽ)**

6. Một số phương pháp cơ bản của Sử học

PP NGHIÊN CỨU

```
graph LR; A[PP NGHIÊN CỨU] --> B[PHƯƠNG PHÁP LỊCH SỬ]; A --> C[PHƯƠNG PHÁP LÔ-GIC];
```

PHƯƠNG PHÁP LỊCH SỬ

Xem xét trình bày hiện tượng, sự vật qua các giai đoạn lịch sử cụ thể

PHƯƠNG PHÁP LÔ- GIC

Tìm ra các đặc điểm chung, bản chất, quy luật, mối quan hệ nhân quả của lịch sử

PP TRÌNH BÀY

```
graph LR; A[PP TRÌNH BÀY] --> B[PHƯƠNG PHÁP LỊCH ĐẠI]; A --> C[PHƯƠNG PHÁP ĐỒNG ĐẠI];
```

PHƯƠNG PHÁP LỊCH ĐẠI

Trình bày lịch sử theo thời gian trước – sau (mối liên hệ dọc)

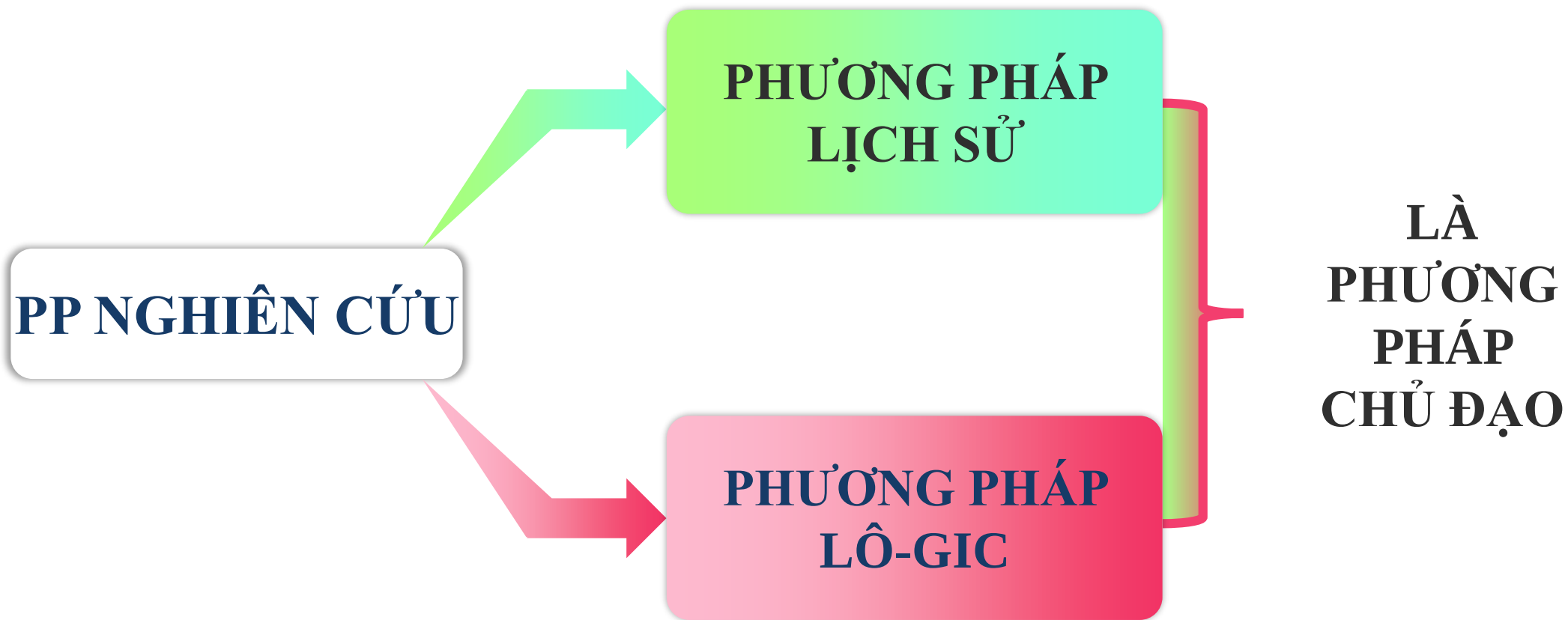
PHƯƠNG PHÁP ĐỒNG ĐẠI

Trình bày lịch sử theo không gian ở cùng giai đoạn (mối liên hệ ngang)

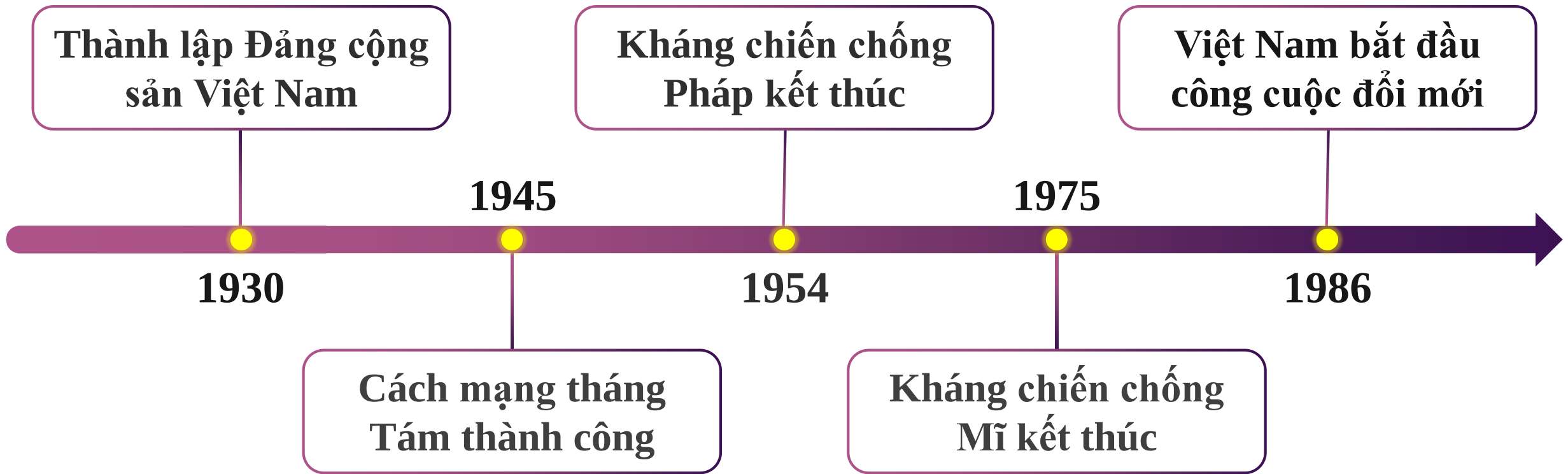
PP TIẾP CẬN

**TIẾP CẬN
LIÊN
NGÀNH**

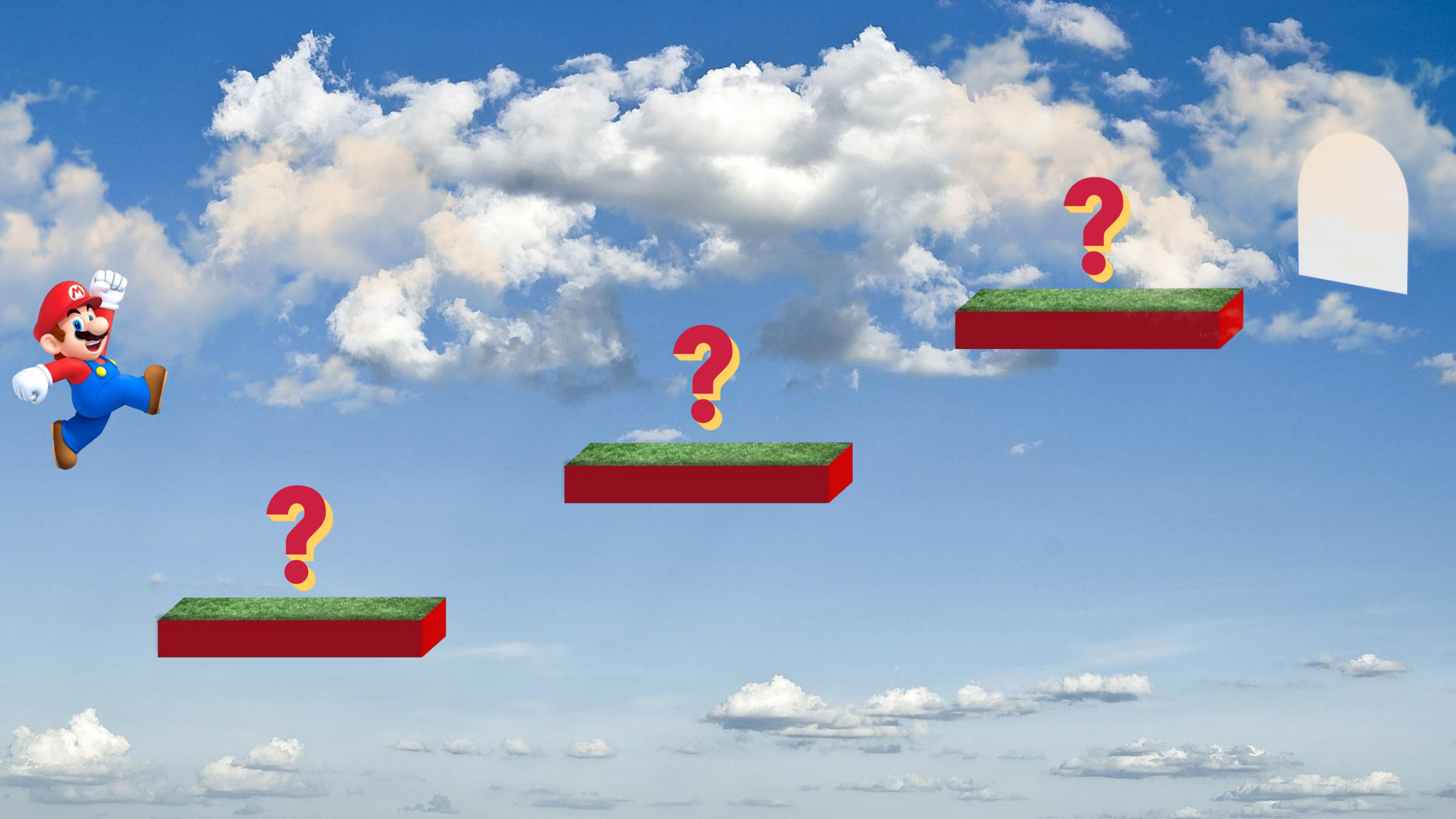
Sử học khai thác các thông tin của nhiều ngành khoa học để làm sáng tỏ các sự kiện, hiện tượng lịch sử liên quan

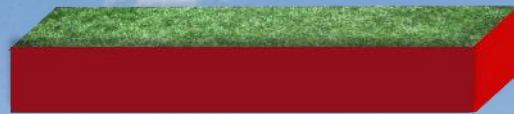

PHƯƠNG PHÁP LỊCH ĐẠI

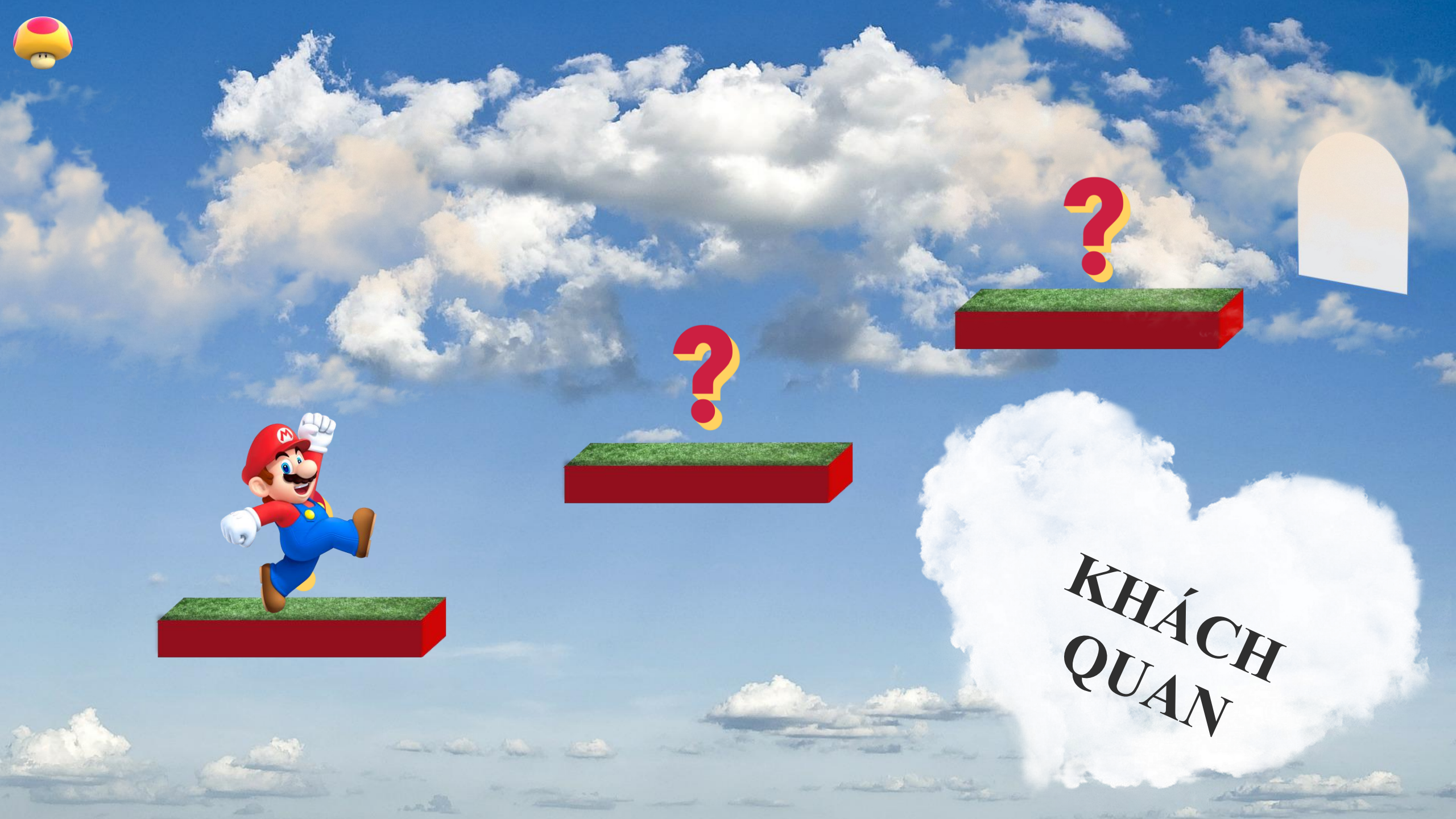

*“Không thiên vị,
không định kiến”
phản ánh nguyên
tắc nào của Sử học?*

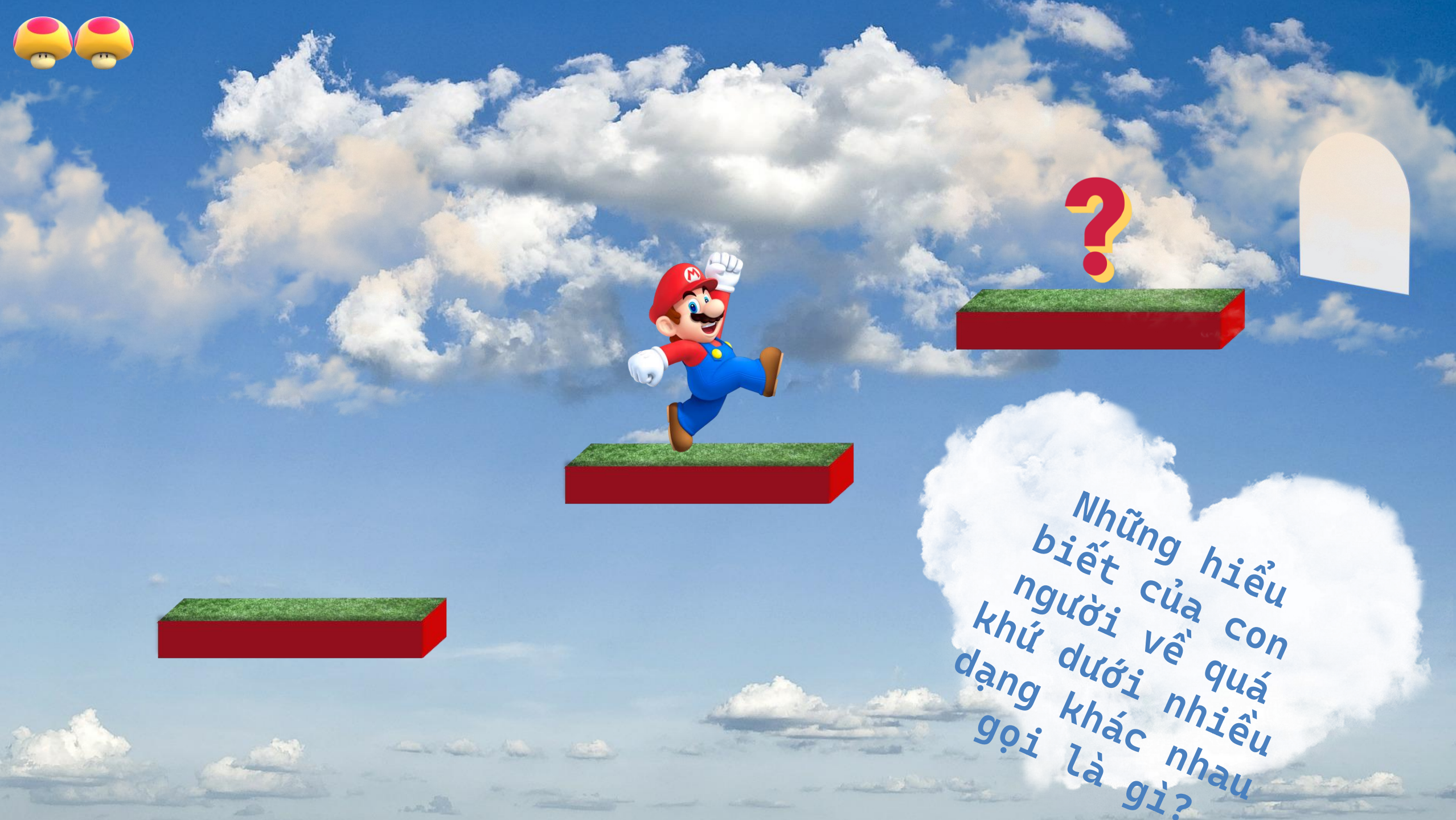
**KHÁCH
QUAN**

Khoa học nghiên cứu về quá khứ loài người được gọi là gì?

SỬ HỌC

Những hiểu
biết của con
người về quá
khứ dưới nhiều
dạng khác nhau
gọi là gì?

**NHẬN
THỨC
LỊCH SỬ**

**NHẬN
THỨC
LỊCH SỬ**

à

Câu “Ôn cố tri
tân” có nghĩa
là gì?

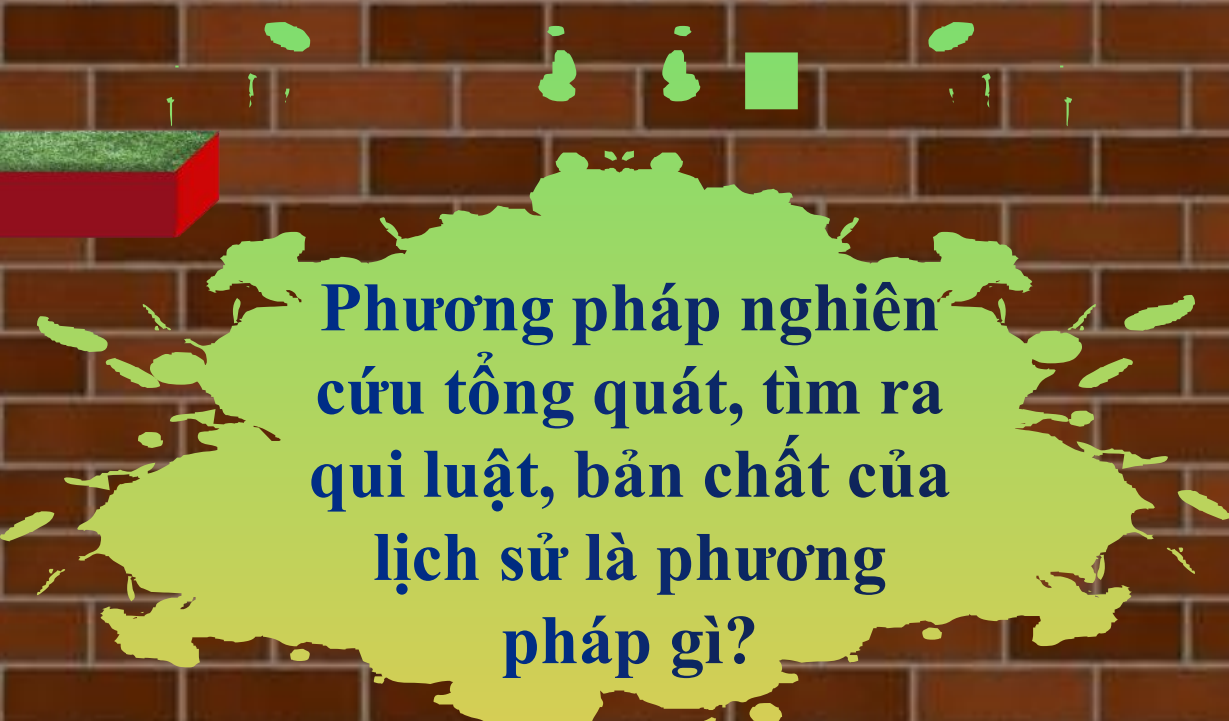
HỌC
XƯA ĐỂ
BIẾT
NAY

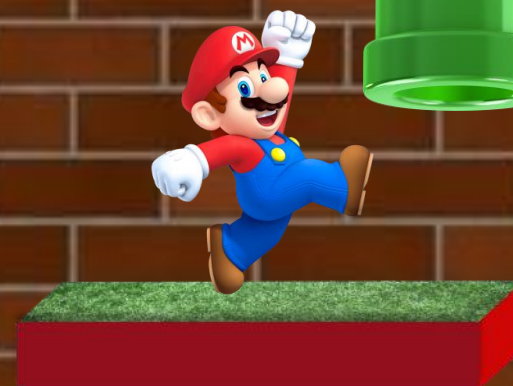
**Truyện “Thánh
Gióng” thuộc loại
hình sử liệu nào?**

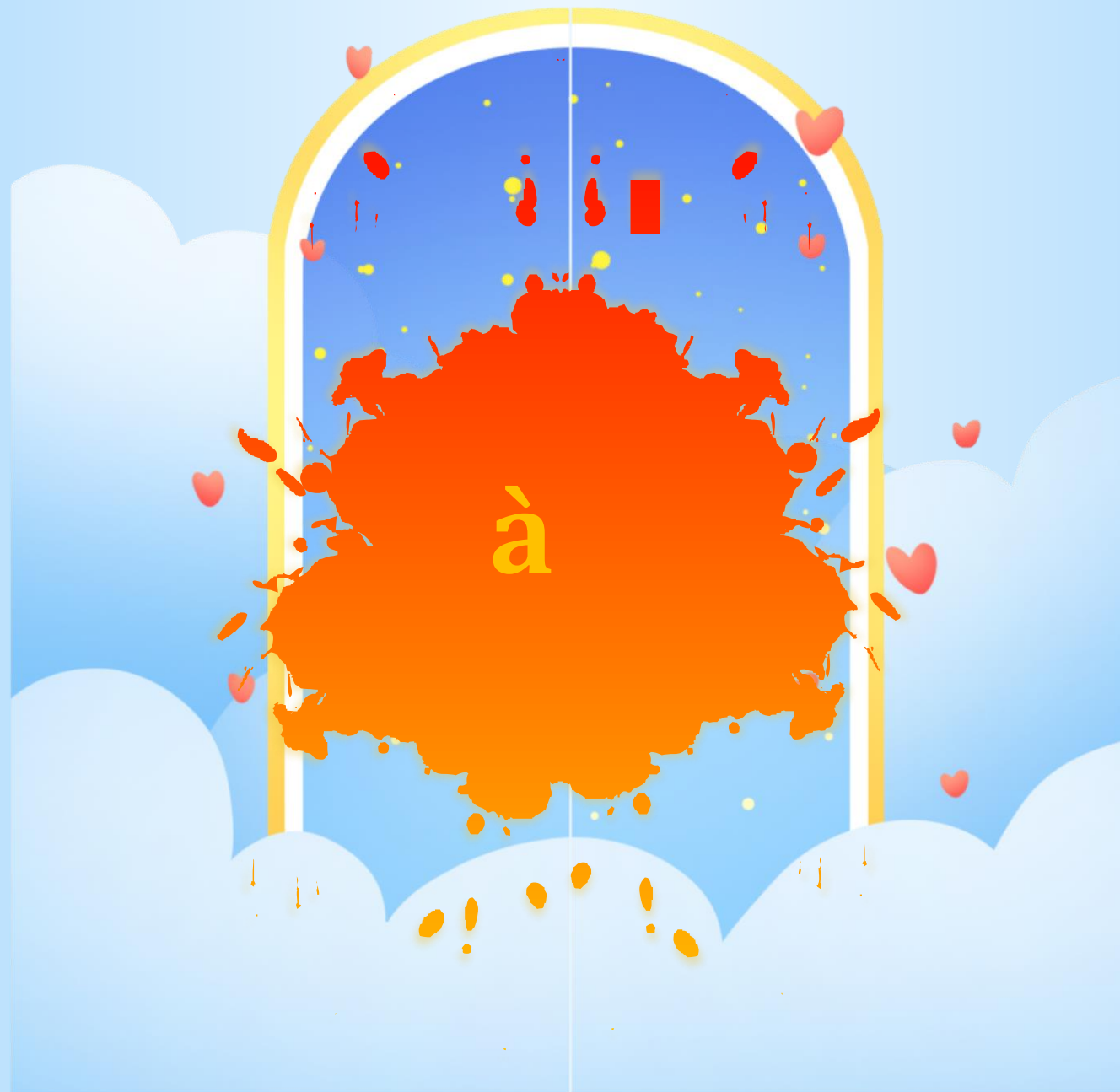
TRUYỀN
MIỆNG

**Phương pháp nghiên
cứu tổng quát, tìm ra
qui luật, bản chất của
lịch sử là phương
pháp gì?**

Sử liệu ra đời cùng thời điểm diễn
ra sự kiện lịch sử gọi là nguồn sử
liệu gì?

SỬ LIỆU TRỰC TIẾP

10

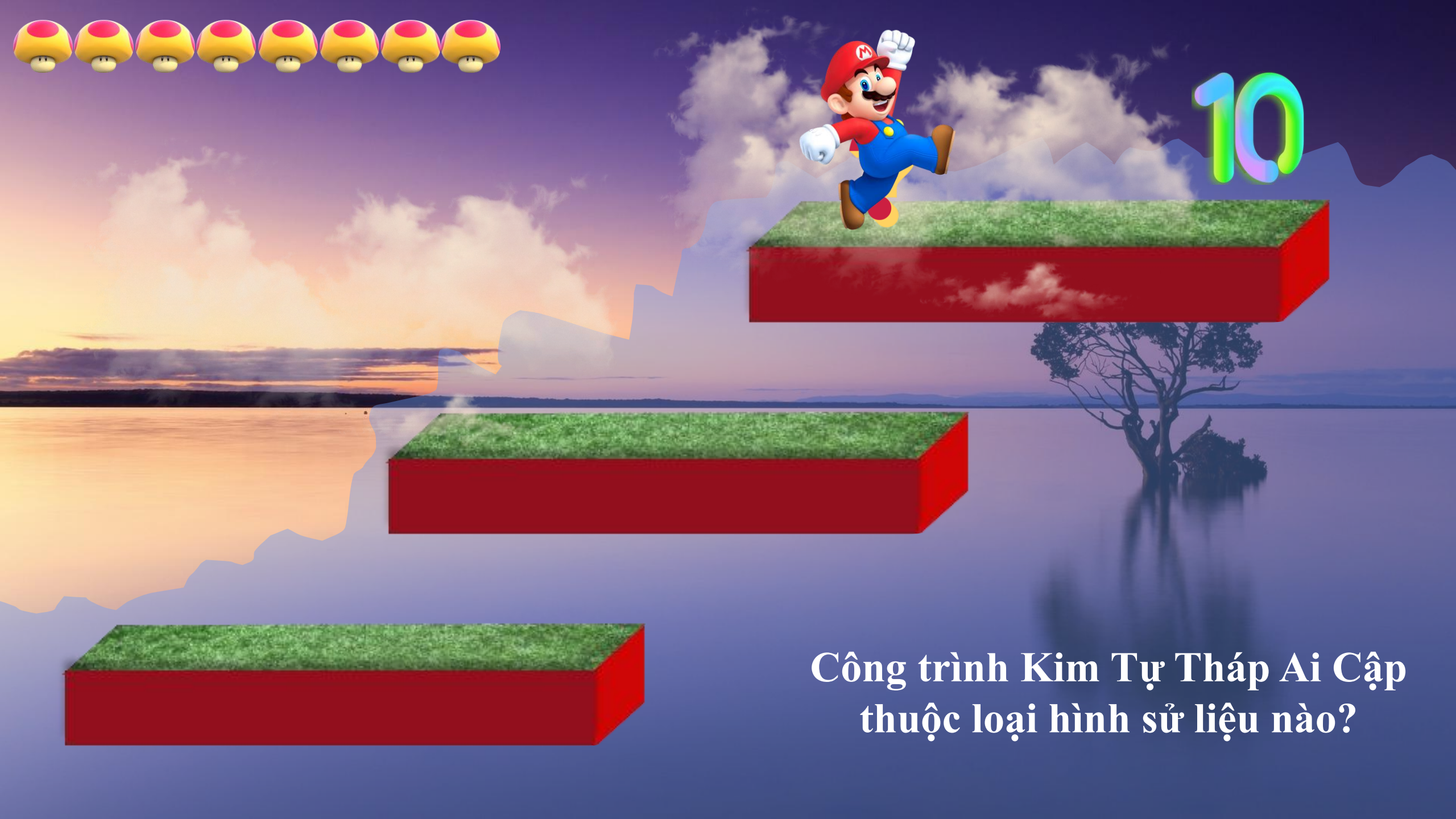
Bài hát “**Mười chín tháng Tám**”
thuộc loại hình sử liệu nào?

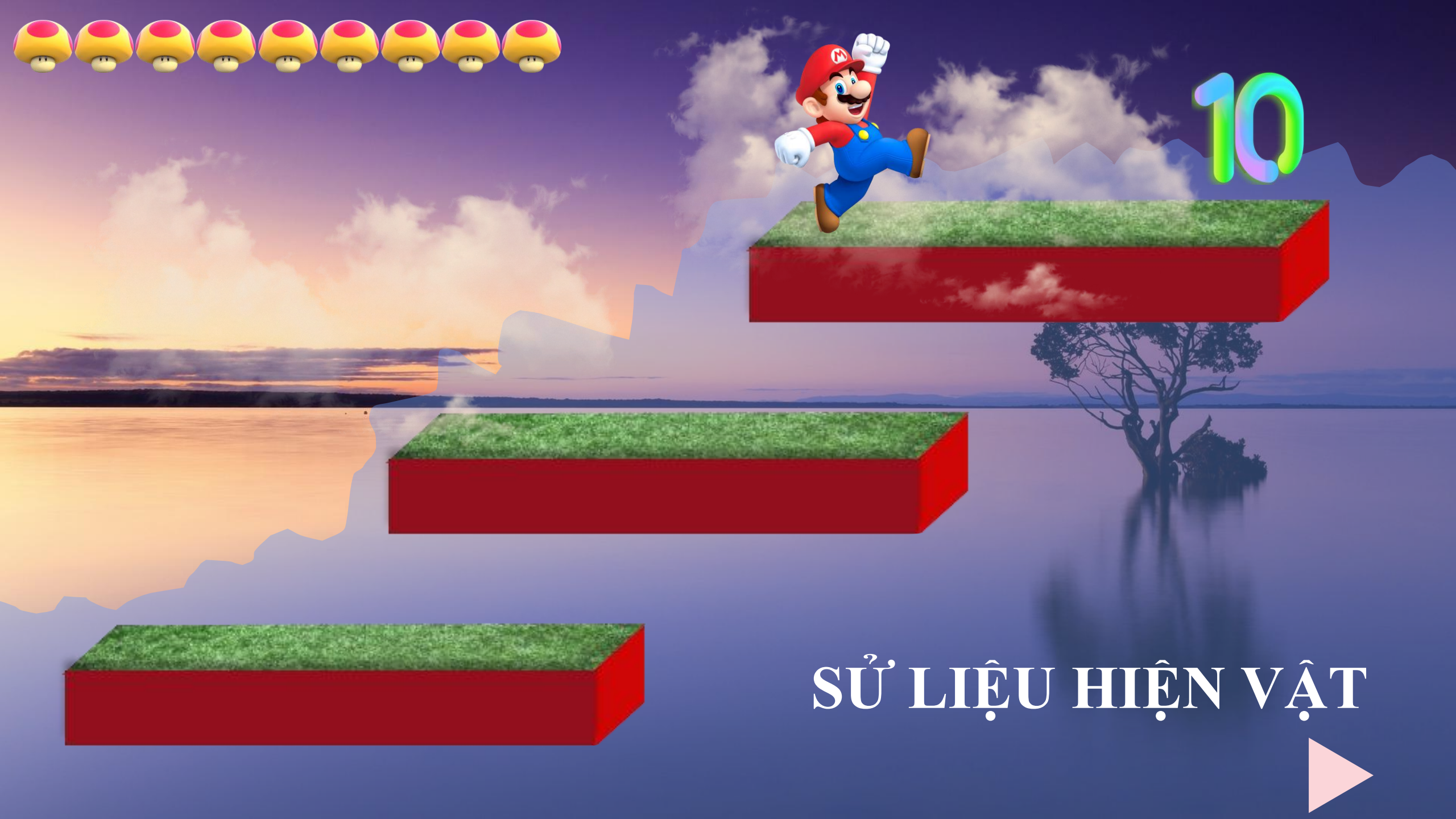
10

?

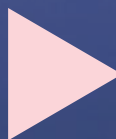
KỸ THUẬT ĐA
PHƯƠNG TIỆN

Công trình Kim Tự Tháp Ai Cập
thuộc loại hình sử liệu nào?

SỬ LIỆU HIỆN VẬT

10

YOU WIN

